

Secinājumi par lauku telpas attīstību un pilsoniskās sabiedrības iesaisti vietējo teritoriju attīstībā novadu attīstības programmās

Anita Seļicka,
Latvijas Lauku foruma izpilddirektore

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

KĀ?

- Novadu **attīstības plānu analīze**, t.sk. rīcību plāni un investīciju plāni, plānošanas reģionu attīstības plāni
- Tematiskie bloki - atslēgas vārdi un frāzes, tēmas un nodaļas:
  - Līdzdalība
  - Sabalansēta teritoriju attīstība
  - Viedie ciemi un kopienas
  - Zaļā domāšana un pārtika
  - Jaunienācēji
  - Mājokļi

LAUKU TELPAS ATTĪSTĪBA

PILSONISKĀ SABIEDRĪBA

Saite uz kopsavilkuma dokumentu!

LAUKU ATTĪSTĪBA

- Policentriskā un līdzsvarotā attīstība
- Identificēti konkrēti veicamie darbi saistībā ar līdzdalību, kopienu stiprināšanu, paredzot sistemātiskas izmaiņas – līdzdalības budžets, iedzīvotāju padomes, video ciemu concepts
- Viedo ciemu attīstība (40%)

? Pilsēta kā attīstības centrs un lauki kā vieta konkrētu izaicinājumu risināšanai

? No aktīvas kopienas uz īstu viedo ciemu

? Teritoriālā pieeja vietēja līmeņa attīstībai. Potenciāls un unikalitāte

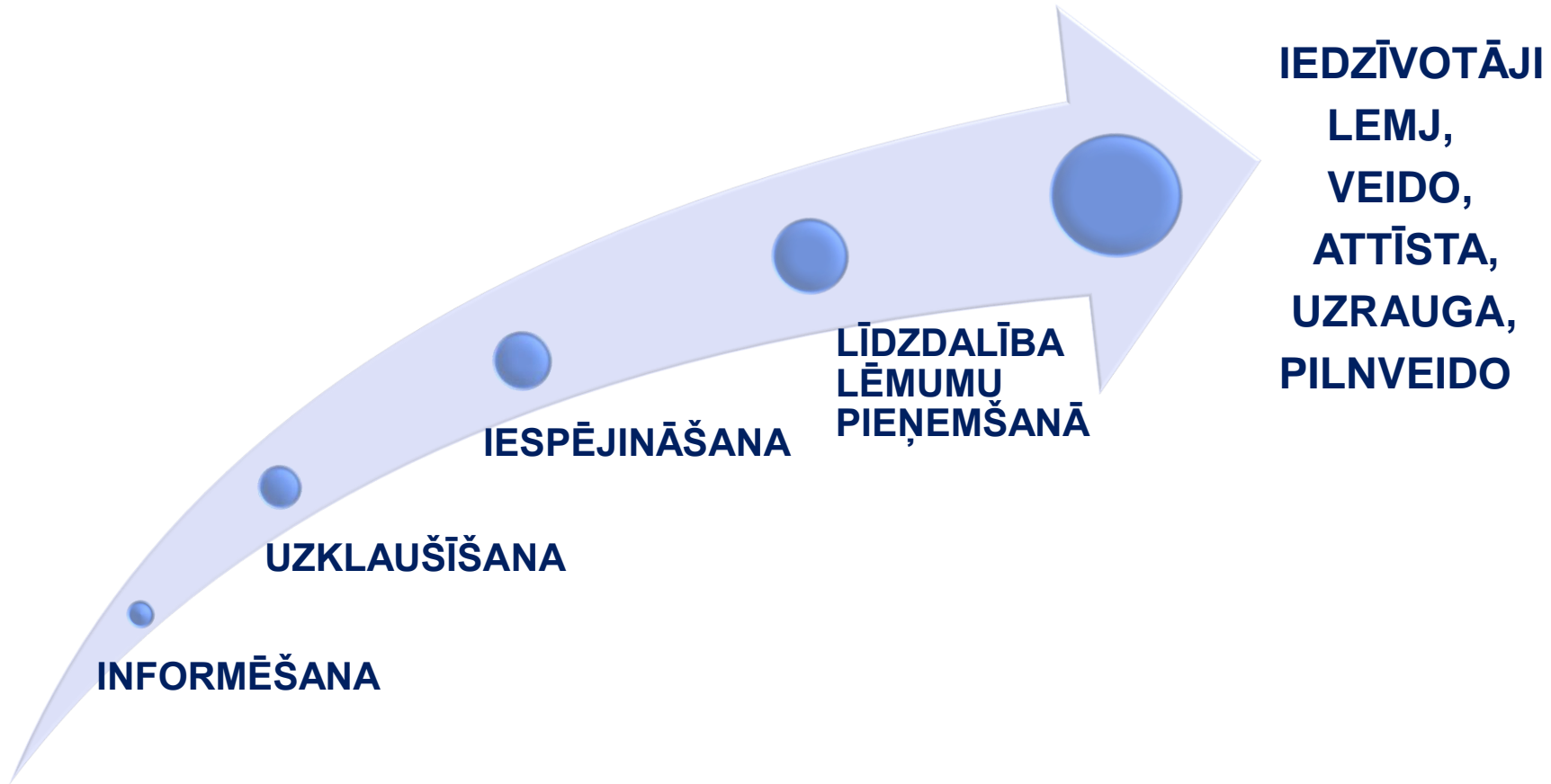
? Lauku telpa ar holistisku pieeju, piemēram, lauku filtrs (*rural proofing*)

? Revitalizācija un iesaiste lauku paktā

PASĪVS

AKTĪVS

APZINĀŠANĀS

RĪCĪBA

● IESPĒJINĀŠANA

- NVO un kopienu nozīmības atzīšana teritoriju attīstībā
- Pasīva un aktīva sadarbība
  - Iedzīvotāju iniciatīvu konkursi, NVO darbības atbalsts (līdzfinansējums, telpas, konsultācijas projektu izstrādē)
  - Sadarbības projekti, tīklošanās, pasākumi
- NVO *iezīmētās* (tematiskās) jomas - kultūra, vietējās identitāte (lokālpatriotisms), kultūrvēsturiskais mantojums, sabiedrības izglītošana, jaunieši, nometnes, sociālie jautājumi
- Iedzīvotāju izglītošana (viedi ciemi, digitālās zināšanas, bibliotēkas kā resurss)
- Lauku kopienu atbalstīšana un viedo ciemu attīstība

? NVO skaita palielināšanas mērķis

? Kāda ir kopienu un NVO loma teritorijas attīstībā

? Kā veidot un spēcīnāt kopienu līderus

● LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIENĒMŠANĀ

- Iedzīvotāju (tematiskā) līdzdalība $\frac{3}{4}$ novadu attīstības programmās
- Risinājumu meklēšana līdzdalības aktivizēšanai, **sabiedrības iesaistes un līdzdalības plānu** izstrāde un ieviešana
- **Iedzīvotāju izglītošana** kā nosacījums aktīvai, līdzatbildīgai iesaistei lēmumu pieņemšanā
- **Iedzīvotāju padomes** – maz apjausta iniciatīva, **līdzdalības budžets** (42% novadu)
- Dominē vispārīga/nekonkrēta apņemšanās - **sadarbība** ar NVO sektoru, kopienām, uzņēmējiem, valsts un citām institūcijām attīstības jautājumos

? Kā atbildībā ir sabiedrības līdzdalība

? Kāds atbalsts pašvaldībām nepieciešams līdzdalības aktivizēšanai

? Kādas ir iedzīvotāju un kopienu zināšanas un izpratne par līdzdalības iespējām

● IEDZĪVOTĀJI LEMJ, VEIDO, ATTĪSTA, UZRAUGA

- Jauniešu līdzdalība – domes sēdes skolā, jauniešu padomes, iniciatīvu konkursi, līdzdalība lēmumu pieņemšanā
- Funkciju deleģēšana (ap 40% - funkciju vai pakalpojumu nodrošinājuma deleģēšana)
- Deleģējuma jomas – sociālie pakalpojumi, mūžizglītība, civilā aizsardzība, sports, kultūra

? Līdzvērtīgas partnerattiecības vai *ielāpu aizlāpīšana*

? Kuru iedzīvotāju līdzdalība & iesaiste tiek gaidīta («viedā pilsēta», «ģimenēm draudzīgā pilsēta» = pagasts/ciems?)

Paldies!

info@laukuforums.lv
@laukuforums

